

Приложение 5. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Анализът се фокусира върху следните въпроси:

Какво е съществуващото състояние по отношение на закриването, рекултивацията и последващия мониторинг на регионалното депо за отпадъци с преустановена експлоатация или чиято експлоатация предстои да се преустанови в програмния период.

Необходими ли са допълнителни мерки за изпълнение на изискванията на националното законодателство относно регионалното депо.

Община Айтос

Изисквания на нормативната уредба:

Закриването на депата се извършва по предварително изготвен план, който включва:

1. демонтаж на изградените постоянни съоръжения, които не са свързани с опазване на околната среда и с бъдещото функционално предназначение на терена, като в плана се посочва графика на техния демонтаж, технологията за демонтаж и необходимата квалификация на специалистите и работниците, ангажирани с демонтажа;
2. проект за рекултивация, който предвижда повърхностно запечатване на депото, вкл. техническата и биологичната рекултивация и предвидените противоерозионни и противосвлачищни мероприятия.

Операторът трябва да осъществява поддръжката и следексплоатационните грижи за площадката на депото, в т.ч. контрол и наблюдение на параметрите на околната среда за срок, не по-кратък от 30 години след закриване на депото или за друг срок, определен по преценка на компетентния орган с условията на разрешението за извършване на дейности с отпадъци или на комплексното разрешително, като се отчита потенциалната опасност от депото за човешкото здраве и околната среда (чл. 44, ал. 1 на Наредба № 8 (обн., ДВ, бр. 83 от 2004 г.).

С реализацията на проекта за рекултивация на депото, възложителят на проекта в лицето на община Айтос ще създаде условия за изпълнение на дейностите предвидени със стратегическия план в национален мащаб и на местно ниво, след изпълнението, на които се очакват следните крайни резултати:

- Укрепване и запечатване на телата на депата;
- Третиране на опасните замърсявания (там, където е установено наличието на такива), чрез втвърдяването и обезвреждането им и предотвратяването на последващото им разпространение в отпадъчното тяло;
- Изграждане на системи за събиране и отвеждане на сметищните газове от тялото на депото;
- Изграждане на дренажни системи и системи от канавки за отвеждане на инфилтратните и повърхностните атмосферни води от тялото на рекултивираното депо;
- Озеленяване на рекултивираните терени;

- Намаляване на частта от територията на страната, покрита със стари депа за битови отпадъци;

Община Айтос е изпълнила нормативните изисквания за закриване на депото и има проектна готовност за изпълнение на проекта:

1. План за привеждане в съответствие с нормативните изисквания на съществуващото депо за ТБО в гр. Айтос, 2005 г.

2. Има готов работен проект за обект: "Закриване и рекултивация на съществуващо общинско депо за битови отпадъци в ПИ 000341 и 000342 в землището на с. Лясково и ПИ 001003 в землището на гр. Айтос, община Айтос, област Бургас".

Община Бургас

До края на 2015 г. община Бургас е депонира отпадъците на общинско депо „Братово”, което се намира в землището на с. Полски извор, община Камено. Теренът е регистриран под № 000039 с площ 12 ха. Депото е в експлоатация от 1982 г. и не отговаря напълно на законодателните изисквания. Височината на натрупване на отпадъците е от 37 до 41 м. През последните години се забелязва постепенно намаляване на количествата отпадъци, постъпващи на депото. Експлоатацията на депото е била възложена на фирма „Чистота” ЕООД, Бургас, еднолична собственост на Община Бургас. Операторът има одобрен проект за реконструкция и привеждане на депото в съответствие с изискванията на Наредба № 8/2004 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. За депото е изготвен геоложки, хидрогеоложки и хидроложки доклади, експертна оценка за стабилността на преградната дига, топографска снимка и план на депото и обслужващите съоръжения. Извън оградата на депото около площадката е оформена скатова канавка, която има за цел да отвежда стичащите се по склоновете повърхностни води от територията на депото.

Община Камено

При извършените от РИОСВ - Бургас проверки в общината е констатирано, че е извършено почистване и е преустановена експлоатацията на селските сметища. Дейността им е прекратена, терените им са заравнени и запрястени. Констатираните нерегламентирани замърсявания са инцидентни, вкл. нерегламентирани изхвърляния на вече почистените терени.

Община Карнобат

Организационно устройство

Кметът на Община Карнобат организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на *Закона за управление на отпадъците /ЗУО/*.

Кметът на Община Карнобат отговаря за:

- осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други;
- събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до Депото за неопасни отпадъци;
- почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;

- избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депото за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
- организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
- разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
- разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
- почистването от отпадъци на общинските пътища;
- предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.

Общинският съвет - Карнобат приема Наредби, определящи реда и условията за събиране, в т.ч. разделно, превозване, претоварване, обезвреждане и оползотворяване на битови, строителни и масово разпространени отпадъци на тяхна територия, както и заплащането на съответните местни данъци и такси за предоставяне на съответните услуги.

Местната нормативна уредба, имаща отношение към управлението на отпадъците включва следните програми и документи:

- *Общинска програма по опазване на околната среда;*
- *Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Карнобат, влязла в сила от 24.07.2014 г. с Протокол № 28/24.07.2014 г. на Общински съвет – Карнобат;*
- *Наредба № 1 за определянето и администрирането на местни такси и цени на услуги на територията на община Карнобат (изменена и допълнена с Решение № 416.I./24.07.2014 г. на Общински съвет-Карнобат);*
- *Наредба № 3 за опазване на обществения ред и чистотата на територията на община Карнобат (Приета с Решение № 51 от 27.05.2004 г. на Общински съвет-Карнобат, посл. изм. и допълнение от 22.05.2014 г.);*
- *Наредба за принудителното изпълнение на заповеди за поправка, заздравяване или премахване на строежи или части от тях на територията на Община Карнобат (Изменена и допълнена с Решение № 216.I./29.03.2013 г. на Общински съвет – Карнобат; Изменена с Решение № 365.I. от 24.04.2014 г. на Общински съвет-Карнобат).*

Чрез *Наредбата за управление на отпадъците на територията на Община Карнобат* се определят и допълнителни изисквания, които да бъдат спазвани от причинителите и притежателите на отпадъци, на територията на общината.

Кметът на Община Карнобат е отговорен за разработването и изпълнението на *Програма за управление на отпадъците*, за територията на общината. Програмата за управление на отпадъците

е неразделна част от *общинската Програма за околна среда*, която се разработва, приема и отчита по реда на Глава пета от *Закона за опазване на околната среда*. Програмата се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на *Националния план за управление на отпадъците* и се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия. Програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците. Програмата включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на Община Карнобат в съответствие с действащото екологично законодателство.

Кметът на Община Карнобат или оправомощени от него лица контролират дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане на битови и строителни отпадъци; дейностите по депониране на производствени и опасни отпадъци, изпълнението на програмите за тяхното управление, както и спазването на други изисквания, определени с общинските наредби.

Кметът на общината организира и контролира закриването, рекултивацията на терените и последващия мониторинг на депата, намиращи се на територията на общината.

Кметът на Община Карнобат или оправомощените от него лица, имат правото да налагат глоби и имуществени санкции на физически и юридически лица за нарушенията, посочени в *Закона за управление на отпадъците* и *Наредбата за управление на отпадъците на територията на територията на община Карнобат*.

За констатираните нарушения по *Закона за управление на отпадъците*, Наказателните постановления се издават от контролния орган, съгласно правомощията дадени в Глава пета, Раздел V от ЗУО.

Общинското ръководство отчита обществените нагласи към начина на извършване на дейностите по събиране на битовите отпадъци и чистотата на населените места като положителни, но все още съществува незаинтересованост от страна на населението за участие в системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Има известно недоволство сред жителите на общината, относно размера на таксата за БО, но когато се вижда ефекта от организираното сметосъбиране и сметоизвозване, таксата се приема за нормална.

Най-важните фактори за подобряване на контрола по управление на отпадъците в Община Карнобат са:

- Осигуряване на автомобил за контролната дейност;
- Провеждане на обучение по изискванията на *Закона за управление на отпадъците* за контролната дейност на общините;
- Провеждане на обучение по изискванията за съставяне на констативни протоколи и наказателни постановления.

С въвеждането на нови изисквания в националното законодателство непрекъснато се увеличава необходимостта от назначаване на допълнителен персонал и квалификацията му. За служителите, отговорни за управлението на отпадъците, ще бъдат осигурени посещения на семинари и курсове за обучение и квалификация. Ще се поддържа постоянна комуникация с Асоциация на екологите от общините в България, която ефективно подпомагат служителите, отговорни по въпросите на

опазването на околната среда и в частност управление на отпадъците. Ще се извърши подбор на персонал за работа в Претоварна станция за отпадъци – Карнобат.

Община Несебър

Общината разполага с две депа за обезвреждане на битови отпадъци:

- Депо за битови отпадъци, разположено в м. „Балабана“, землище на гр.Обзор,Община Несебър;
- Депо за неопасни отпадъци, разположено в м. „Чешме тарла“, землище с.Равда, Община Несебър.

Експлоатацията на общинските депа за битови отпадъци на територията на Община Несебър ще продължи до пренасочване на потока отпадъци към Регионално депо в с.Полски извор, Община Камено. С това депонирането на отпадъци на общинските депа ще бъде преустановено и ще се престъпи към извършване на действия за тяхната рекултивация. Община Несебър е сключила договор за изготвянето на проект за рекултивация на общинското депо за неопасни отпадъци в землището на с. Равда. Предстои изготвяне на проект за рекултивация и на депо за битови отпадъци в землището на гр. Обзор. Изпълнението на проектите за рекултивация, както и следексплоатационните грижи и мониторинг на депата ще гарантират предотвратяване замърсяването на компонентите на околната среда и ограничаване на риска за човешкото здраве. Към момента в общината липсват други замърсявания, за които да не са взети мерки по възстановяване на терените.

Община Поморие

Община Поморие разполага с инвестиционен проект „Закриване и рекултивация на депо за неопасни отпадъци „Каменар“, с. Каменар. Проектът е внесен в ПУДООС И МОСВ.

Рекултивацията на общинското депо за неопасни (битови) отпадъци ще включва следните дейности:

1. Прибутване и уплътняване на натрупаните в депото отпадъци с цел намаляване на площта, предвидена за рекултивация. Тези дейности се изпълняват при необходимост, в зависимост от състоянието на конкретното депо;
2. Изграждане на отводнителни канавки за предотвратяване постъпването на повърхностни (скатни) води в тялото на депото. Тази дейност се изпълнява само за част от периметъра на депото, в случай че е необходимо;
3. Провеждане на техническа рекултивация на депото, включваща:
 - 3.1. Полагане на повърхностно запечатване с горен изолиращ екран, който включва рекултивиращ пласт с дебелина от един метър, като за долния петдесет сантиметров слой на рекултивиращия пласт, да се използват глинести материали;
 - 3.2. Изграждане на газоотвеждаща система, включваща:
 - вертикални газоотвеждащи кладенци, разположени на разстояние от 100 метра, с прилежащи към тях лъчеви дренажни слоеве;

- за големите депа за битови отпадъци, на които са натрупани над 100 хил. м³ отпадъци да се предвиди монтирането на инсталация за изгаряне във факел на уловените от системата газове емисии от депото;
4. Провеждане на биологична рекултивация на депото, включваща озеленяване, чрез тревна, храстова и дървесна растителност, характерна за съответния район;
 5. За съществуващите депа, на които са натрупани над 15 хил. м³ отпадъци да се провежда контрол и мониторинг на депото, съобразен с изискванията на Приложение № 3 на Наредба № 8 от 24.08.2004 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, в т.ч.:
 - ниво и състав на подземните води, чрез осигуряване на минимум един пункт за мониторинг на подземните води над депото и най-малко два пункта за мониторинг след депото, по посока на естествения поток;
 - мониторинг на отделяните газове емисии от отпадъчното тяло;
 - слягания на повърхността на тялото на депото.
 6. Осъществяване на поддръжка и следексплоатационни грижи за площадката на депото;

Община Поморие ежегодно прави оценка на възникнали нерегламентирани замърсявания на територията на общината и се изготвя план за поетапното им почистване.

Рискове за замърсяване от депонирането на отпадъците:

Риск за замърсяване от депонирането на отпадъците съществува от сметището в с. Каменар, което се намира в санитарно-охранителна зона “Б” и е директен локален замърсител на повърхностните и подземните води.

Внасяне и изнасяне на отпадъци

Няма регистрирани отпадъци внесени от друга община или държава, които да се третират на територията на община Поморие.

Предвижда се Пристанище гр. Поморие да се развие като яхтено пристанище от модерен тип. То ще отговаря на изискванията на специализираните закони : Закон за морските пространства, Закон за опазване на околната среда и Закона за управление на отпадъците.

В тази връзка, Фирмената програма на Пристанище Поморие ще бъде неразделна част от настоящата програма.

Администриране на дейностите по управление на отпадъците

По смисъла на ЗУО кметът на общината е отговорното лице за управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия.

Кметът на общината възлага на кметовете/кметските заместници дейността.

Администрирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Поморие се осъществява чрез приетата Наредба № 9 за управление дейността по отпадъците.

Община Руен

На територията на общината съществуват редица нерегламентирани сметища, с обща площ 44,73 дка. Тези микросметища замърсяват почвите и водите и са предпоставка за увеличаване на здравния риск за населението. Основният проблем е свързан с повторното замърсяване на вече почистените терени. Поради това се вземат превантивни мерки от общинската администрация за контрол и санкциониране на нарушителите. Целесъобразно е да се обмисли възможността за залесяване на почистените терени, като начин за възпрепятстване на повторно замърсяване.

В съответствие с изискванията на §5, т. 2 от Преходните и Заключителни разпоредби на Наредба № 8 от 24 август 2004 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, община Руен е необходимо да изготви и представи пред РИОСВ Бургас планове за привеждане на съществуващите депа на територията на общината в съответствие с изискванията на наредбата и нерегламентираните сметища.

Предвид големите разходи, необходими за изпълнение на санирането, съществуващите съоръжения следва да бъдат приоритизирани съобразно риска, който представляват за околната среда. В краткосрочен план мерките за рехабилитация трябва да бъдат изпълнени за депата и замърсяванията, характеризиращи се с най-голям риск.

С оглед избягване на повторно замърсяване, почистването на замърсените терени трябва да бъде координирано с мерките за разширяване на системите за организирано сметосъбиране.

Внасяне и изнасяне на отпадъци

Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно превози на отпадъци регулира надзора и контрола при превоза на отпадъци с цел съхраняване, опазване и подобряване на качеството на околната среда и влиза в сила от 9 юли 2007 г. Регламент (ЕО) № 1013/2006 има две процедури и два списъка за контрол на превоза на отпадъци.

Данни за трансграничен превоз на опасни отпадъци за периода 1999- 2010 г. са налични на интернет страницата на Евростат. За България публикуваната информация е за периода 2007-2010 г.

В съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 1013/2006 и в изпълнение на задълженията на Република България по Базелската конвенция за контрол на трансгранично движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане МОСВ изпраща годишни доклади до Европейската комисия.

По данни на Евростат за периода 2007-2010 г. общото количество на изнесените опасни отпадъци от страната е 10 962 тона, а на внесените – 93 622 тона. Съгласно Годишния доклад на МОСВ за 2011 г. са изнесени 4958 тона и внесени 1098 тона опасни отпадъци.

Относителният дял на внесените в страната опасни отпадъци спрямо образуваните опасни отпадъци за периода 2007-2010 г. е 3%, а на изнесените – 0,4%.

Според наличните данни износът на опасни отпадъци за периода 2007-2011 г. основно е извършен към държави от ЕС (Германия, Румъния и Франция). Изнесени опасни отпадъци с цел рециклиране (дейности R 4 и R 5) са негодни за употреба Ni-Cd батерии, оловна шлака, излезли от употреба флуоресцентни и други лампи, съдържащи живак. За обезвреждане (D дейности) са

изнесени трансформатори и кондензатори, съдържащи PCBs, смесени материали, съдържащи опасни вещества и др.

За периода 2007-2011 г. най-голямо е количеството на внесените отпадъци от Румъния, Унгария, Холандия и Македония, като е разрешен внос на опасни отпадъци за оползотворяване (R4): основно на негодни за употреба оловно-кисели акумулатори (без електролит), също - на отпадъчни смолисти остатъци от рафиниране, дестилация или всякаква пиролитична обработка; съединения на оловото и на медта; шлака, окалина и други отпадъци от производството на желязо/стомана.

В сравнителен план с другите страни членки на ЕС, България е с най-ниски нива на внос и износ на опасни отпадъци, както в абсолютни стойности (тонове/година), така и в относителни стойности (кг/жител). (информация от НПУО 2014 - 2020 г.)

В Дирекция „Управление на отпадъците“ на МОСВ няма постъпили искания за внасяне на отпадъци, с цел тяхното оползотворяване в съоръжения/ инсталации на територията на община Руен.

Изнасянето на отпадъци е алтернатива за обезвреждането на отпадъци, в случаите когато няма изградени съоръжения/инсталации, притежаващи съответните разрешения.

Община Средец

На територията на общината има едно депо за обезвреждане на битови отпадъци, разположено в землището на гр. Средец, местност „Корията“. В съответствие с решенията в концептуалните проекти и заложените елементи на регионалната система за управление на отпадъците в регион Бургас от юли 2015 г. е преустановена експлоатацията на общинско депото гр. Средец, и предстои да се извърши неговата рекултивация. Община Средец е възложила изготвянето на проект за рекултивация на общинското депо, чиято реализация ще се осъществи в рамките на програмния период на програмата. Изпълнението на проекта за рекултивация, както и следексплоатационните грижи и мониторинг на депото ще гарантират предотвратяване замърсяването на компонентите на околната среда и ограничаване на риска за човешкото здраве.

Към момента в общината липсват други замърсявания, за които да не са взети мерки по възстановяване на терените.

Община Сунгурларе

Основни цели:

- Закриване на депото за отпадъци и следексплоатационни грижи;
- Изисквания за квалификация и обучение на персонала, ангажиран с управлението на депата.

Изисквания на нормативната уредба:

Закриването на депата се извършва по предварително изготвен план, който включва:

1. демонтаж на изградените постоянни съоръжения, които не са свързани с опазване на околната среда и с бъдещото функционално предназначение на терена, като в плана се посочва графика на техния демонтаж, технологията за демонтаж и необходимата квалификация на специалистите и работниците, ангажирани с демонтажа;

2. проект за рекултивация, който предвижда повърхностно запечатване на депото, вкл. техническата и биологичната рекултивация и предвидените противоерозионни и противосвлачищни мероприятия.

Операторът трябва да осъществява поддръжката и следексплоатационните грижи за площадката на депото, в т.ч. контрол и наблюдение на параметрите на околната среда за срок, не по-кратък от 30 години след закриване на депото или за друг срок, определен по преценка на компетентния орган с условията на разрешението за извършване на дейности с отпадъци или на комплексното разрешително, като се отчита потенциалната опасност от депото за човешкото здраве и околната среда (чл. 44, ал. 1 на Наредба № 8 (обн., ДВ, бр. 83 от 2004 г.).

С реализацията на проекта за рекултивация на депото в бъдеще, възложителят на проекта в лицето на община Сунгурларе ще създаде условия за изпълнение на дейностите предвидени със стратегическия план в национален мащаб и на местно ниво, след изпълнението, на които се очакват следните крайни резултати:

- Укрепване и запечатване на телата на депата;
- Третиране на опасните замърсявания (там, където е установено наличието на такива), чрез втвърдяването и обезвреждането им и предотвратяването на последващото им разпространение в отпадъчното тяло;
- Изграждане на системи за събиране и отвеждане на сметищните газове от тялото на депото;
- Изграждане на дренажни системи и системи от канавки за отвеждане на инфилтратните и повърхностните атмосферни води от тялото на рекултивираното депо;
- Озеленяване на рекултивираните терени;
- Намаляване на частта от територията на страната, покрита със стари депа за битови отпадъци;

Община Сунгурларе все още не е изпълнила нормативните изисквания за закриване на депото с Балабанчево и няма проектна готовност за изпълнение на проекта.